

۱۵۴۱۱۰۳

قابل استفاده به عنوان مرجع کامل درس بودجه‌ریزی دولتی
منطبق بر سرفصل‌های وزارت علوم تحقیقات و فناوری

دبانی و فراگرد بودجه‌ریزی دولتی

(ویراست جدید هم‌انگشت با اصلاحات و اصلحات)

بر اساس :

- سند چشم‌انداز ۲۰ ساله
- برنامه ششم توسعه ایران
- نظام GFS
- با تأکید بر بودجه‌ریزی عملیاتی (PB)

دکتر داود مدنی

عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

مرکز نشر جهش

سرشناسه : مدنی، داود، ۱۳۲۷.
عنوان و نام پدیدآور : مبانی و فراگرد بودجه‌ریزی دولتی (ویراست جدید همراه با اضافات و اصلاحات) بر اساس سند چشم‌انداز ۲۰ ساله، برنامه ششم توسعه ایران ... / داود مدنی.
وضعیت ویراست : ویراست ۴
مشخصات نشر : تهران: مرکز نشر جهش، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری : ۳۰۴ص: جدول (بخشی رنگی)، نمودار (بخشی رنگی).
شابک : ۵-۵۰-۹۹۷۸-۹۶۴-۹۷۸ : ۲۶۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی: فیا
موضوع : بودجه-- ایران.
موضوع : بودجه ریزی-- ایران.
موضوع : بودجه-- ایران-- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی).
موضوع : بودجه ریزی-- ایران-- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع : ایران-- سیاست اقتصادی.
موضوع : ایران-- هزینه‌ها و اعتبارات.
زبان : فارسی
رده بندی : ۳۵۲/۴۸۰۹۵۵ :
شماره کتابخانه ملی : ۴۸۹۸۵۷۶

عنوان: مبانی و فراگرد بودجه‌ریزی دولتی

مؤلف: دکتر داود مدنی
ناشر: مرکز نشر جهش
مدیر مسئول: مهندس کاظم آرمان‌پور
مدیر تولید: لیلا حیدری
ناظر چاپ و توزیع: سعید آرمان‌پور
شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
ویراست: چهارم (چاپ اول ۱۳۹۶)
تکرار نوبت چاپ: یازدهم ۱۳۹۶
شابک: ۵-۵۰-۹۹۷۸-۹۶۴-۹۷۸
قیمت: ۲۶۰۰۰۰ ریال

مرکز پخش و توزیع:
 ۰۲۱-۶۶۹۳۰۶۳۱-۶۶۵۷۲۱۰۰
www.jaheshbook.com

کلیه حقوق این اثر متعلق به مرکز نشر جهش می‌باشد.
 هرگونه چاپ و تکثیر کل یا قسمتی از محتویات اثر به هر صورت اعم از فتوکپی، برداشت به صورت دست‌نویس و غیره بدون اجازه کتبی مرکز نشر جهش ممنوع است و متخلفان به موجب قانون حمایت از ناشران تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.
 "بیایید به حقوق دیگران احترام بگذاریم"
 دوست عزیز، این کتاب حاصل دسترنج چندین ساله مؤلف و ناشر آن است. تکثیر و فروش آن به هر شکلی کاری غیراخلاقی، غیرقانونی و غیرشرعی است و نتیجه این عمل نادرست موجب رواج بی‌اعتمادی در جامعه و بروز پدیده‌های ناگوار در زندگی و محیطی ناسالم برای خود و فرزندانمان می‌گردد.

بنام خدا

سپاس از درگاه احدیت که استقبال و استفاده اهل علم به ویژه دانشگاهیان از کتاب حاضر، ما را برآن داشت بعد از ده نوبت چاپ به تجدید نظر و اصلاحات در آن اهتمام ورزیم و مطالب روزآمدتر به آن بیفزاییم.

در این تجدید نظر سعی شده است :

۱- اهداف و دستورالعمل‌های **قانون برنامه ششم توسعه** جمهوری اسلامی ایران که در رابطه با مسائل بودجه‌ریزی باشد گنجانده شود.

۲- در تحلیل و تشریح مطالب، مستندات جدید و روزآمد از قبیل **"قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه"**، **"قانون الحاق برخی مواد و "نظامنامه نظارت جامع"** مورد استفاده قرار گیرد.

۳- **شیوه بودجه‌ریزی عملیاتی**، نطای که مورد توجه و نیاز جوامع و دولت‌های امروزی است برجسته شده و به تفصیل مورد بحث قرار گیرد.

۴- بخشی به عنوان **تحلیل بودجه‌ای** که می‌تواند راهنمای پژوهشگران و دانشجویان در پژوهش‌های بودجه‌ای قرار گیرد، اضافه شود.

۵- بیش از ۳۸۰ سوال خودآزمایی در انتهای فصول گنجانده شده که می‌تواند جنبه خودآموزی کتاب را واقعیت بخشد و امکان تمرینات شخصی را برای دانشجویان فراهم سازد.

این کتاب با ویژگی‌های مذکور منبع معتبری به‌ویژه برای دانشجویان رشته‌های مدیریت و حسابداری می‌باشد. امید است تلاش ما با بهره‌گیری هرچه غنی‌تر دانشجویان و دانش‌پژوهان از این تالیف به ثمر برسد.

دکتر داود مدنی

عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

فهرست مطالب

عنوان	صفحه	عنوان	صفحه
فصل اول	مفهوم، تحول و تعریف بودجه	سوال‌ات خودآزمایی فصل دوم	۵۴
مقدمه	۹	فصل سوم	اصول بودجه
اهداف فصل	۹	اهداف فصل	۵۹
معنی و مفهوم بودجه	۱۰	اصل سالانه بودن	۶۰
فلسفه و اهداف بودجه	۱۰	اصل وحدت (جامعیت)	۶۱
دولت و بودجه	۱۱	اصل شمولیت (تفصیل)	۶۲
حوزه‌های کارگانه وظایف دولت	۱۲	اصل کاملیت (بودجه ناپیژه)	۶۳
تحول بودجه در جهان	۱۴	اصل تخصیص و اصل انعطاف‌پذیری	۶۴
عوامل موثر در تحول بودجه	۱۴	اصل تعادل	۶۵
دوره‌های تحول بودجه	۱۴	انواع کسر بودجه	۶۶
رویدادهای موثر در تحول بودجه	۱۷	منابع تأمین کسری بودجه و آثار آن‌ها	۷۲
تاریخ تحول بودجه در ایران	۱۹	خلاصه فصل سوم	۷۴
تعریف بودجه دولتی	۲۲	سوال‌ات خودآزمایی فصل سوم	۷۵
خلاصه فصل اول	۲۵	فصل چهارم	طبقه‌بندی‌های بودجه
سوال‌ات خودآزمایی فصل اول	۲۸	اهداف فصل	۸۵
فصل دوم	نقش‌ها و هدفهای بودجه	سره طبقه‌بندی	۸۶
اهداف فصل	۳۳	هدف‌های اصلی طبقه‌بندی‌ها	۸۶
نقش خدماتی بودجه	۳۴	انواع طبقه‌بندی‌ها	۸۷
نقش اقتصادی بودجه	۳۵	۱- طبقه‌بندی درآمد	۸۸
صندوق توسعه ملی	۳۷	طبقه‌بندی در سدی در بودجه ایران	۹۱
نقش اجتماعی بودجه	۳۸	۲- طبقه‌بندی محاسباتی	۹۷
بسته‌های سیاستی	۴۰	طبقه‌بندی محاسباتی در بودجه ایران	۹۹
نقش مدیریتی بودجه	۴۰	۳- طبقه‌بندی سازمانی	۱۰۱
ارتباط بودجه با فرآیند مدیریت	۴۳	طبقه‌بندی سازمانی در بودجه ایران	۱۰۳
بودجه ابزار برنامه‌ریزی	۴۴	۴- طبقه‌بندی عملیاتی	۱۰۶
بودجه ابزار سازماندهی	۴۵	طبقه‌بندی عملیاتی در بودجه ایران	۱۰۹
بودجه ابزار هماهنگی	۴۸	۵- طبقه‌بندی اقتصادی	۱۱۲
بودجه ابزار هدایت	۴۹	طبقه‌بندی اقتصادی در بودجه ایران	۱۱۴
بودجه ابزار نظارت	۵۰	خلاصه فصل چهارم	۱۱۷
خلاصه فصل دوم	۵۳	سوال‌ات خودآزمایی فصل چهارم	۱۱۸

فصل پنجم مراحل بودجه یا دور بودجه‌ای

اهداف فصل.....	۱۳۳
مراحل اصلی بودجه‌ریزی.....	۱۳۵
مرحله اول - سیاست‌گذاری.....	۱۳۵
برنامه توسعه ششم.....	۱۳۹
سیاست‌های کلی (راهبردهای اساسی) بودجه.....	۱۴۰
مرحله دوم - تهیه و تنظیم بودجه.....	۱۴۵
الف - تهیه بودجه پیشنهادی دستگاه‌های اجرایی.....	۱۴۵
ب - تهیه و تنظیم بودجه کل کشور.....	۱۴۹
چگونگی بررسی بودجه.....	۱۵۴
اصول بررسی.....	۱۵۶
روش‌های بررسی.....	۱۵۷
حدود اختیارات دفتر مرکزی بودجه در بررسی بودجه.....	۱۶۰
رسیدگی بودجه در هیأت وزیران.....	۱۶۳
شکل و محتوی لایحه بودجه.....	۱۶۳
مرحله سوم - تصویب بودجه.....	۱۶۷
بودجه چند دوازدهم.....	۱۶۸
بودجه در غیاب مجلس.....	۱۷۰
ویژگی‌ها و آثار حقوقی قانون بودجه.....	۱۷۰
اصل تحدیدی بودن هزینه‌ها.....	۱۷۱
اصل تخمینی بودن درآمدها.....	۱۷۱
مرحله چهارم - اجرای بودجه.....	۱۷۲
اهمیت اجرای بودجه.....	۱۷۲
مستولیت‌های اجرای بودجه.....	۱۷۳
شرایط و لوازم اجرای بودجه.....	۱۷۳
اصول اجرای بودجه.....	۱۷۳
مراحل اجرای بودجه.....	۱۷۴
روش‌های انعطاف در اجرای بودجه.....	۱۸۰
مرحله پنجم - نظارت.....	۱۸۳
اهداف نظارت.....	۱۸۳
انواع نظارت.....	۱۸۴
وظایف سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی.....	۱۸۷
نظام جامع نظارت.....	۱۸۹
گزارش تفریغ بودجه.....	۱۹۲
صورتحساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور.....	۱۹۳
خلاصه انواع نظارت‌های بودجه.....	۱۹۴
خلاصه فصل پنجم.....	۱۹۵
سوالات خودآزمایی فصل پنجم.....	۱۹۶

فصل ششم روش‌های تنظیم بودجه

اهداف فصل.....	۲۲۷
پیش‌بینی درآمدها.....	۲۲۹
منابع درآمد دولت.....	۲۲۹
روش‌های پیش‌بینی درآمدها.....	۲۳۱
برآورد هزینه‌ها.....	۲۳۳
انواع بودجه.....	۲۳۳
بودجه متداول (سنتی).....	۲۳۳
بودجه برنامه‌ای.....	۲۳۳
مزایای بودجه برنامه‌ای.....	۲۳۴
بودجه عملیاتی (بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد).....	۲۳۶
اهداف بودجه‌ریزی عملیاتی.....	۲۳۷
بسیه‌های بودجه‌ریزی عملیاتی.....	۲۳۷
عناصر و الیفات بودجه عملیاتی.....	۲۳۹
روش‌های اجرای بودجه‌ریزی عملیاتی.....	۲۴۰
آماده‌سازی زمینه اجرای بودجه عملیاتی.....	۲۴۶
آثار و دستاوردهای بودجه‌ریزی عملیاتی.....	۲۴۶
موانع و محدودیت‌های بودجه‌ریزی عملیاتی.....	۲۴۹
بودجه‌ریزی عملیاتی در ایران.....	۲۵۰
موانع اجرای بودجه‌ریزی عملیاتی در ایران.....	۲۵۲
راهکارها.....	۲۵۳
نظریه‌های بودجه‌بندی.....	۲۵۴
نظام طرح‌ریزی، برنامه‌ریزی و بودجه‌بندی (PPBS).....	۲۵۴
بودجه بر مبنای صفر.....	۲۵۷
بودجه چند گزینه‌ای (انعطاف‌پذیر).....	۲۵۸
تحلیل نسبت‌های بودجه.....	۲۵۹
خلاصه فصل ششم.....	۲۶۳
سوالات خودآزمایی فصل ششم.....	۲۶۴

پیوست‌ها

- پیوست (۱) فصول و برنامه‌ها در طبقه‌بندی جدید..... ۲۷۵
- پیوست (۲) فهرست اجزاء درآمدها و فصول هزینه و تملک
دارایی‌های سرمایه‌ای..... ۲۸۵
- پیوست (۳) سیاست‌های کلی، محورهای اساسی و الزامهای
سند چشم‌انداز ۲۰ ساله..... ۲۸۹
- پیوست (۴) پاسخ نامه سوالات خودآزمایی..... ۲۹۴

مستندات

www.ketab.ir